

ה"ת 59334/04/24 - יוסף אבעאידה נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בעכו

ה"ת 59334-04-24 אבו עיאדה נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 867182/2024

מספר בקשה: 2

לפני	כבוד השופטת ענבל הוכמן-אמויאל
מבקשים	יוסף אבעאידה
נגד	
משיבים	מדינת ישראל

החלטה

לפני בקשה להחזרת תפוסים- כסף מזומן בסך 204,000 ₪ (להלן: הכסף) וכן 3 פלאפונים (להלן: הפלאפונים) וביחד להלן: "התפוסים".

התפוסים נתפסו ביום 28.2.24 ברכבו של המבקש.

ביום 1.5.24 הוגשה בקשתו של המבקש להחזרת התפוסים. ביהמ"ש (כב' השופטת בוגדאנוב פיקוס), הורתה למשיבה להגיש תגובתה בתוך 5 ימים.

ביום 3.5.24 הגישה המשיבה תגובתה. בין השאר, ביקשה המשיבה להעביר את הדיון בתיק לבימ"ש השלום בעכו, עקב מיקומה של היחידה החוקרת בתחום השיפוט של בימ"ש זה.

ביום 5.5.24 ביקשה כב' הנשיאה אייזנברג את תגובת המבקש לבקשה להעברת מקום השיפוט.

המבקש הגיש תגובתו ביום 10.5.24, לפיה הוא מתנגד להעברת מקום השיפוט, תוך שהוא מצוין, כי עדיין לא ברור לו מה טיב העבירה בגינה נחקר המבקש.

ביום 12.5.24 קבעה כב' הנשיאה אייזנברג כי התיק יישמע בבימ"ש השלום בעכו. באותו היום התיק נותב למושב זה, אשר קבע לדיון במעמד הצדדים ליום 20.5.24, והדיון נדחה לבקשת המבקש ליום 23.5.24.

טענות המבקש:

לטענת המבקש, הכסף איננו שייך לו.

לטענתו, בין אדם בשם זידאן לבין תושב חברון, בעל חברה לקרמיקה (להלן: בעל החברה), נרקמה עסקה לרכישת קרמיקה בשווי 169,000 ₪. בגין העסקה מסר זידאן לבעל החברה צ'ק. מסיבה לא ידועה, ביקש בעל החברה להחליף את הצ'ק בכסף מזומן. לצורך כך נעשתה פניה על ידי צד ג', שפרטיו המלאים לא נמסרו, למבקש, וביקש ממנו לנסוע לכפר מנדא ולפגוש את זידאן על מנת לקבל תמורת הצ'ק מזומן. עוד ביקש ממנו צד ג', כי ייקח 36,000 ₪ לאדם אחר ברמלה.

בנסיבות אלה, נמצאו ברכבו של המבקש 204,000 ₪.

לטענת המבקש, החיפוש ברכב נעשה ללא סיבה מיוחדת. עוד טוען המבקש, כי פנה למשיבה בבקשה שטענותיו ייבדקו ושיתף פעולה בחקירה, אולם הוא נענה כי החקירה עדיין נמשכת ולא ניתן לשחרר לידי התפוסים.

בדיון בפני, הוסיף המבקש וטען, כי עד לרגע זה, לא ברור לו מה העבירה בה הוא חשוד ומהי עילת התפיסה של התפוסים. לדבריו, בהסתמך על תגובת המשיבה- ככל שמדובר בתפיסה לפי ס' 21 לחוק איסור הלבנת הון, הרי שיש צורך בקיומה של עבירת מקור. עבירת המקור המיוחסת לחשוד עדיין לא נהירה, אף לפי תגובת המשיבה. משכך, ומשחלפו 3 חודשים מאז התפיסה, יש לשחרר את הכסף לידי. בכל הנוגע לפלאפונים טוען המבקש, כי היה די והותר זמן לפרוק אותם ועל כן יש להשיבם לידי.

טענות המשיבה:

ע"פ האמור בתגובת המשיבה, ביום 28.2.24 בשעות הערב, זיהו שוטרי תחנת משגב רכב חשוד ובו גבר ואישה, כאשר הגבר מקבל דבר מה חשוד מגבר אחר שעמד מחוץ לרכב, בנסיבות שנראו לשוטרים חשודות. לאור החשד, נערך חיפוש ברכב ובו נתפסו התפוסים. עוד טוענת המשיבה, כי פעולות חקירה מתבצעות על מנת להגיע לחקר האמת וכי החקירה טרם הסתיימה.

לטענת המשיבה בתגובתה- הכסף נתפס לצורך חילוט עתידי והם נתפסו מכוח ס' 21 לחוק איסור הלבנת הון, פקודת מס הכנסה, החוק לצמצום שימוש במזומן ועוד.

בדיון בפני הוסיף נציג המשיבה כי המבקש איננו הבעלים של הכסף ולכן אין מקום להשיב אותו לידי. עוד טען, כי המבקש איננו משתף פעולה בחקירה, ועל כן החקירה מתארכת.

בדיון נטען ע"י המשיבה, כי המבקש נחקר בחשד לקשירת קשר ולהלבנת הון. נציג המשיבה טען, כי המבקש איננו הבעלים של הכסף, אף לגרסתו. מכאן, כי אין מקום להחזיר אותו לידי, אלא רק לידי הבעלים של הכסף. נציג המשיבה אישר, כי אין עבירה של המבקש ביחס לכסף, אולם כאמור, אין להשיבו לידי המבקש, שאיננו בעל הזכות בו. ביחס לפלאפונים טען נציג המשיבה, כי העניין בבדיקה וכי לאור חוסר שיתוף הפעולה של המבקש, שלא מסכים למסור את הקודים לפתיחת המכשירים, פעולת חקירה זו מתארכת.

דיון והכרעה:

המסגרת הנורמטיבית

סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש), תשכ"ט-1969 קובע:

"סמכות לתפוס חפצים

(א) רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש כאיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה.

(ב) "...

בפסיקות ביהמ"ש נקבע, כי אף לאחר תפיסת החפץ, יש צורך להבחין בין עצם התפיסה, לבין המשך החזקת החפץ, שאז על ביהמ"ש לבחון האם המשך ההחזקה הנה לתכלית ראויה ואינה פוגעת בבעל הנכס מעבר לנדרש (בש"פ 342/06 חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל (12.3.06)).

סעיפים 34-35 קובעים את הכללים החלים על החזרת החפץ התפוס.

מסירת התפוס לפי צו

34. על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לענין מסויים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית משפט שלום לצוות כי החפץ יימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו..

החזרת התפוס על-ידי המשטרה

35. אם תוך ששה חדשים מיום תפיסת החפץ על ידי המשטרה, או מיום שהגיע לידיה, לא הוגש המשפט אשר בו צריך החפץ לשמש ראיה ולא ניתן צו על אותו חפץ לפי סעיף 34, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם אשר מידיו נלקח; אך רשאי בית משפט שלום, על-פי בקשת שוטר מוסמך או אדם מעוניין, להאריך את התקופה בתנאים שייקבעו.

מכיוון שבענייננו, בהתאם להודעת המשיבה, הכסף תפוס בהתאם לסעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000, אביא גם את הסעיפים הרלוואנטיים מתוכו:

21. (א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש מתוך רכושו של הנידון בשווי של רכוש שהוא

-

(1) רכוש שנעברה בו העבירה, וכן רכוש ששימש לביצוע העבירה, שאיפשר את ביצועה או שיועד לכך;

(2) רכוש שהושג, במישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך.

(ב) לענין סעיף זה רכושו של הנידון" - כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו".

...

26. סמכויות החיפוש והתפיסה לפי פקודת מעצר וחיפוש, יחולו, בשינויים המחויבים, גם לענין רכוש שביחס אליו ניתן לתת צו חילוט לפי חוק זה.

משמע, לפי חוק איסור הלבנת הון, רשאי בית המשפט לחלט רכוש של נאשם או שווי רכוש שנעברה בו עבירה, רכוש ששימש לביצוע העבירה וכן רכוש שהושג כשכר העבירה או כתוצאה מביצועה. רכוש הנאשם כולל כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו.

מן הכלל אל הפרט:

תחילה מצאתי לנכון להעיר, כי תיק החקירה הוצג לעיוני על ידי המשיבה כמות שהוא, ללא דו"ח סודי או פעולות לביצוע והדבר איננו תקין.

התפיסה

לאחר שעיינתי בתיק החקירה, בקשת המבקש ותשובת המשיבה וכן שמעתי את הטענות בדיון שהתקיים בפני, מצאתי כי נפלו פגמים בהליך התפיסה, בכל הנוגע לכסף, כפי שאפרט בהמשך.

אניח, כי החיפוש ברכב והתפיסה הראשונית של התפוסים נעשתה כדן, בשל קיומו של חשד סביר לביצוע עבירה, עת הבחינו שוטרי הסיור בחבילה שעוברת ידיים ברכב חונה, בנסיבות שנראו באותה העת חשודות.

בכל הנוגע לפלאפונים, מצאתי כי הם נתפסו כדן והם ממשיכים להיות מוחזקים כדן לפי סעיף 32 לפס"פ, בהיותם חפץ שיכול לשמש כראיה, או שימש לביצוע עבירה וייתכן שלאחר פריקתם יתגלו חומרים שיש בהם לקדם את החקירה.

לא כך ביחס להמשך התפיסה, בכל הנוגע לכסף. לגרסתו של המבקש, הוא רק התבקש להעביר את הכסף לאנשים אחרים. פעולות החקירה שבוצעו עד כה לא היו רבות, ולא היה בהן כדי לחזק או להפריך את גרסת המבקש, או להעלות חשד לעבירה כלשהי שבוצעה ביחס לכסף. כך אף עולה מדברי נציג המשיבה בדיון, לפיהם "אין עבירה שלו על הכסף הזה" (עמ' 2 שורה 28).

אם כן, בשלב זה, לא ברור גם למשיבה, האם הכסף שימש לביצוע עבירה, או מהווה כשכר עבירה, או משמש כראיה לעבירה כלשהי.

לטענת המשיבה, הכסף נתפס לפי חוק איסור הלבנת הון, דהיינו כרכוש שנתפס בשווי **למטרות חילוט עתידי**, פקודת מס הכנסה, חוק צמצום שירות במזומן ועוד (ס' 5 לתגובת המשיבה, ההדגשה שלי, ע.ה.). בעיני, רב הנסתר על הגלוי, בכל הנוגע לטיעון זה של המשיבה. לא הובהר מהי עבירת המקור לעבירת הלבנת ההון? פקודת מס הכנסה וחוק צמצום שירות במזומן אינן עבירות מקור לפי החוק (פקודת מס הכנסה רק בסכומים מסוימים, בהתאם לאמור בתוספת הראשונה, אשר אינם מתקיימים כאן). בדיון, נציג המשיבה מסר כי עבירת המקור הנה קשירת קשר לביצוע פשע, אך גם במקרה זה עדיין לא ברור עם מי חשוד המבקש כי קשר קשר ומהו אותו פשע. כמו כן תמוה בעיני כי את רשימת החשדות משאירה המשיבה עמומה בצינה את המילה "ועוד". דומני, כי ככל שמתבקשת תפיסה של רכוש בשווי, ועוד של כסף רב במזומן, יש לפרוט בדיוק מהם סעיפי החוק בצורה מדויקת, ולא בצורת רשימה פתוחה ועמומה.

יתרה מכך: נוכח עילת התפיסה הנתענת של רכוש בשווי, היה על המשיבה לפנות לביהמ"ש לקבלת צו המתיר לה את המשך החזקת התפוסים, בהתאם להלכת אלוביץ (רעפ 4526/18 **שאול אלוביץ נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו)) והדבר לא נעשה, אף לא בדיון שהתקיים בפני.

כל האמור לעיל נכון ביתר שאת, בהתחשב בכך שחלפו 3 חודשים מיום התפיסה וכאמור לעיל, פעולות החקירה המעטות שבוצעו, טרם הצליחו לשפוך אור על טיב החשדות או החשודים בתיק.

יחד עם זאת, על אף הפגמים שמניתי בהליך התפיסה, לא מצאתי כי יש מקום להשיב את הכסף לידי המבקש בשלב זה, כפי שאפרט להלן (על אישור הליך התפיסה בדיעבד, על אף פגמים שנפלו בו ראו עניין אלוביץ לעיל).

החזרת התפוס לידי המבקש

צודק נציג המשיבה בטענותיו, כי המבקש איננו מסייע להתקדמות החקירה, לרבות חוסר שיתוף הפעולה ביחס לקודי הפתיחה של הפלאפונים התפוסים.

שאלת זכותו של המבקש לקבל את הכסף התפוס, נוכח הצהרתו כי הוא איננו הבעלים של הכסף, הנה שאלה שהתשובה לה אינה מובנת מאליה. מחד, יש טעם בעמדת המשיבה, כי אין מקום להחזיר את הכסף לידי מי שמצהיר כי הוא איננו הבעלים שלו.

מאידך, סעיף 35 לפס"פ מכיר בזכותו של מי שנתפס ממנו חפץ לקבלו בחזרה, ללא תלות בשאלת הבעלות וכך גם ענפי משפט שונים הכירו בזכויות מחזיק בנכס, אף אם אינו הבעלים (בעניין זה, ראו בשאלת החזרת תפוס למחזיק ולא לבעלים, בעא 4438/15 **אורי סלמה נ' משטרת ישראל** (פורסם בנבו), בעמ' 19-20). בעניינו, לא התייצב אף טוען לזכות מלבד המבקש.

החקירה טרם הגיעה לכדי מיצוי ועדיין נותרו פעולות חקירה שיכול ויהיה בהן כדי לשפוך אור על החשדות בתיק. לא למותר לציין, כי הגם שלמבקש יש גרסה מסוימת ביחס ל- 169,000 ₪ שנתפסו, מקורם וטיבם של 36,000 ₪ הנוספים

עדיין לוט בערפל. על פניו, ישנם חשודים אחרים אשר עדיין יש צורך למצות את החקירה בעניינם.

לסיכום:

1. אני דוחה את הבקשה להחזרת הפלאפונים התפוסים.

2. לאור העובדה כי מדובר בכסף מזומן, אין מקום לדון בשאלת "חלף תפיסה". המשיבה רשאית להמשיך את החקירה ולהמשיך לתפוס את הכסף צורך חילוט עתידי. ככל שלא תהיה התקדמות משמעותית בחקירה בתוך 30 ימים, עליה לשקול החזרת הכסף לידי המבקש.

זכות ערר כחוק, בהתאם לסעיף 38 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש).

ניתנה היום, כ"ב אייר תשפ"ד, 30 מאי 2024, בהעדר הצדדים.